

Audiència. Benet XVI presenta la figura de sant Cromaci d'Aquileia

En la intervenció amb motiu de l'audiència general, el dimecres 5 de desembre de 2007, Benet XVI va presentar la figura de sant Cromaci d'Aquileia.

14/12/2007

Estimats germans i germanes,

En les dues últimes catequesis vam fer una excursió per les esglésies

d'Orient de llengua semítica, meditant sobre Afraates el persa i sant Efrem de Nísibis; avui tornem al món llatí, al nord de l'Imperi romà, amb sant Cromaci d'Aquileia. Aquest bisbe va exercir el seu ministeri a l'antiga Església d'Aquileia, fervent centre de vida cristiana situat en la Desena regió de l'Imperi romà, Venetia et Histria.

L'any 388, quan sant Cromaci va accedir a la càtedra episcopal de la ciutat, la comunitat cristiana local tenia ja una gloriosa història de fidelitat a l'evangeli. Entre mitjans del segle III i els primers anys del IV, les persecucions de Deci, Valerià i Dioclecià havien recol·lectat gran nombre de màrtirs. A més a més, l'Església d'Aquileia havia hagut d'afrontar, igual que la resta d'esglésies de l'època, l'amenaça de l'heretgia arriana. El propi sant Atanasi, herald de l'ortodòxia de Nicea, a qui els arrians van expulsar

a l'ostracisme, va trobar refugi durant algun temps a Aquileia. Sota la guia dels seus bisbes, la comunitat cristiana va resistir les insídies de l'heretgia i va reforçar l'adhesió a la fe catòlica.

El setembre de l'any 381 Aquileia va ser seu d'un sínode, on s'hi van reunir uns trenta-cinc bisbes de les costes d'Àfrica, de la vall del Roine i de tota la regió Desena. El sínode pretenia acabar amb els últims residus d'arrianisme a Occident. En el concili, hi va participar també el prevere Cromaci, com a perit del bisbe d'Aquileia, Valerià (370/1-387/8). Els anys entorn del sínode del 381 representen l'"edat d'or" de la comunitat d'Aquileia. Sant Jeroni, que havia nascut a Dalmàcia, i Rufí de Concòrdia parlen amb nostàlgia de la seva estada a Aquileia (370-373), en aquella mena de cenacle teològic que sant Jeroni no dubta a definir *tamquam chorus*

beatorum, "com un cor de benaurats" (*Crònica*: PL XXVII, 697-698). En aquest cenacle, que en certs aspectes recorda les experiències comunitàries guiades per sant Eusebi de Vercelli i sant Agustí, es van formar les personalitats més notables de les esglésies de l'Alt Adriàtic.

Sant Cromaci, però, ja havia après en la seva família a conèixer i a estimar el Crist. Ens parla d'això, amb paraules plenes d'admiració, sant Jeroni, que compara la mare de sant Cromaci amb la profetessa Anna, les seves dues germanes amb les verges prudents de la paràbola evangèlica, i sant Cromaci i el seu germà Eusebi amb el jove Samuel (cf. Ep VII: PL XXII, 341). Sant Jeroni escriu també: "El beat Cromaci i sant Eusebi eren germans tant pel vincle de la sang com per la identitat dels ideals" (Ep VIII: PL XXII, 342).

Sant Cromaci va néixer a Aquileia cap a l'any 345. Va ser ordenat diaca i després prevere; finalment, va ser escollit pastor d'aquella església (any 388). Després de rebre la consagració episcopal de mans del bisbe sant Ambròs, es va dedicar amb valentia i energia a una tasca ingent per l'extensió del territori encomanat a la seva sol·licitud pastoral. En efecte, la jurisdicció eclesiàstica d'Aquileia s'estenia des dels territoris actuals de Suïssa, Baviera, Àustria i Eslovènia fins a Hongria.

Un episodi de la vida de sant Joan Crisòstom ens permet fer-nos una idea de com de conegut i estimat era sant Cromaci a l'Església del seu temps. Quan el bisbe de Constantinoble va ser desterrat de la seva seu, va escriure tres cartes als qui considerava els bisbes més importants d'Occident, per obtenir suport davant els emperadors: una carta, la va escriure al Bisbe de

Roma; la segona, al Bisbe de Milà; i la tercera, al Bisbe d'Aquileia, és a dir, a sant Cromaci (Ep CLV: PG LII, 702). També per a ell eren temps difícils a causa de la precària situació política. Amb tota probabilitat sant Cromaci va morir a l'exili, a Grado, mentre tractava d'escapar dels saquejos dels bàrbars, el mateix any 407 en què també va morir sant Joan Crisòstom.

Per prestigi i importància, Aquileia era la quarta ciutat de la península Italiana, i la novena de l'Imperi romà; també per aquest motiu cridava l'atenció dels gots i dels huns. A més de causar dols i destrucció greus, les invasions d'aquests pobles van posar en perill la transmissió de les obres dels Pares conservades a la biblioteca episcopal, rica en còdexs. També els escrits de sant Cromaci es van dispersar i ben sovint van ser atribuïts a altres autors: a sant Joan Crisòstom (en part, a causa que els dos noms

començaven igual: "Chromatius" i "Chrysostomus"); o a sant Ambròs i a sant Agustí; i fins i tot a sant Jeroni, a qui sant Cromaci havia ajudat molt en la revisió del text i en la traducció llatina de la Bíblia. El redescobriment de gran part de l'obra de sant Cromaci es deu a afortunades vicissituds, que només en els anys recents han permès reconstruir un corpus d'escrits bastant consistent: més de quaranta sermons, dels quals una desena en fragments, a més d'uns seixanta tractats de comentari a l'evangeli de sant Mateu.

Sant Cromaci va ser un savi mestre i gelós pastor. El seu primer i principal compromís va ser el de posar-se a l'escolta de la Paraula per poder convertir-se en el seu herald: en l'ensenyament sempre agafa com a punt de partida la paraula de Déu i a ella torna sempre. Entre els seus temes preferits es troben, primer de

tot, el misteri de la Trinitat, que contempla en la revelació a través de la història de la salvació; després, el de l'Esperit Sant: sant Cromaci recorda constantment als fidels la presència i l'acció de la tercera Persona de la santíssima Trinitat en la vida de l'Església. Però el sant bisbe afronta amb particular insistència el misteri del Crist. El Verb encarnat és vertader Déu i vertader home: ha assumit íntegrament la humanitat per lliurar-li com a do la seva pròpia divinitat. Aquestes veritats, repetides amb insistència, en part en clau antiarriana, portarien, uns cinquanta anys després, a la definició del concili de Calcedònia.

En subratllar intensament la natura humana del Crist, sant Cromaci se sent impulsat a parlar de la Mare de Déu. La seva doctrina mariològica és planera i precisa. Li devem algunes descripcions suggeridores de la Mare

de Déu santíssima: Maria és la "verge evangèlica capaç d'acollir Déu"; és l'"ovella immaculada i inviolada" que va engendrar l'"anyell cobert de porpra" (cf. *Sermó XXIII*, 3: Scrittori dell'area santambrosiana 3/1, p. 134).

El Bisbe d'Aquileia posa sovint la Mare de Déu en relació amb l'Església: ambdues són "verges" i "mares". L'eclesiologia de sant Cromaci es desenvolupa sobretot en el comentari a sant Mateu. Heus aquí alguns dels seus conceptes més freqüents: l'Església és única, va néixer de la sang del Crist; és un vestit preciós teixit per l'Esperit Sant; l'Església és on s'anuncia que el Crist va néixer de la Mare de Déu, on floreixen la fraternitat i la concòrdia. Una imatge que agradava particularment a sant Cromaci és la de la barca al mar durant la tempesta -i, com hem vist, va viure en una època de tempestats-: "No hi ha dubte", afirma el sant bisbe, "que

aquesta barca representa l'Església" (cf. *Tract.* XLII, 5: Scrittori dell'area santambrosiana 3/2, p. 260).

Com a pastor gelós, sant Cromaci sap parlar a la gent amb un llenguatge fresc, colorit i incisiu. Encara que coneix perfectament l'estil llatí clàssic, prefereix recórrer al llenguatge popular, ric en imatges fàcilment comprensibles. Així, per exemple, prenent peu del mar, compara la pesca natural de peixos que, trets a la costa, moren, amb la predicació evangèlica, gràcies a la qual els homes són trets de les aigües enfangades de la mort, i introduïts en la vertadera vida (cf. *Tract.* XVI, 3: Scrittori dell'area santambrosiana 3/2, p. 106). Des de la perspectiva del bon pastor, en un període borrascós com el seu, assotat pels saquejos dels bàrbars, sap posar-se sempre al costat dels fidels per confortar-los i per infondre'ls confiança en Déu, que mai no abandona els seus fills.

Finalment, com a conclusió d'aquestes reflexions, recollim una exhortació de sant Cromaci que continua sent vàlida avui: "Invoquem el Senyor amb tot el cor i amb tota la fe -recomana el Bisbe d'Aquileia en un Sermó-; demanem-li que ens alliberi de tota incursió dels enemics, de tot temor dels adversaris. Que no compti els nostres mèrits, sinó la seva misericòrdia, Ell que en el passat es va dignar alliberar també els fills d'Israel no pas pels seus mèrits, sinó per la seva misericòrdia. Que ens protegeixi amb el seu acostumat amor misericordiós, i que realitzi en nosaltres allò que va dir el sant Moisès als fills d'Israel: "El Senyor combatrà en la vostra defensa i vosaltres estareu en silenci". És Ell qui combat i és Ell qui obté la victòria. (...) I perquè es digni fer-ho, hem d'orar el més possible. Ell mateix diu per llavis del profeta: "Invoca'm el dia de la tribulació; jo t'alliberaré i tu em

glorificaràs" (Sermó XVI, 4: Scrittori dell'area santambrosiana 3/1, pp. 100-102).

Així, precisament a l'inici del temps d'Advent, sant Cromaci ens recorda que l'Advent és temps d'oració, durant el qual és necessari entrar en contacte amb Déu. Déu ens coneix, em coneix, coneix cadascú, m'estima, no m'abandona. Seguim endavant amb aquesta confiança en el temps litúrgic acabat d'iniciar.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-benet-xvi-presenta-la-figura-de-sant-cromaci-daquileia/> (11/04/2026)